

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ГПФ

Людмила СТАНІСЛАВОВА

30.08.2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРИЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХІХ СТ

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.028 Середня освіта (Мова і література (польська))
Додаткова предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС
Шифр дисципліни	ОПП.05
Мова навчання	українська
Статус дисципліни	обов'язкова (цикл загальної підготовки)
Факультет	гуманітарно-педагогічний
Кафедра	української філології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин							Форми контролю		
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента	Курсова робота	РГК	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
денна	II	4	4,0	120	54	36		18		66				+

Робоча програма складена на основі ОПП «Середня освіта (Мови і літератури (польська, українська))» і навчального плану підготовки бакалаврів.

Програму склала Інна ПРИЙМАК к.філол.н. Інна ПРИЙМАК

Схвалено на засіданні кафедри української філології

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завкафедри української філології Інна ЦАРАЛУНГА Інна ЦАРАЛУНГА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету

Голова вченої ради ГПФ Людмила СТАНІСЛАВОВА Людмила СТАНІСЛАВОВА

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Історія української літератури XIX ст.» є важливою складовою частиною підготовки фахівців з курсу «Історія української літератури». Література XIX ст., є явищем свідомо національним.

Пререквізити – вступ до літературознавства, історія української літератури (давня).

Кореквізити – історія української літератури (к. XIX – поч. XX ст), історія української літератури (XX ст.); методика навчання літератури; педагогічна практика (педагогічна); педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти, виховна практика у закладах загальної середньої освіти, атестаційний іспит з додаткової спеціальності.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ЗК.03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, критично мислити.

ФК.07. Здатність використовувати знання про історію слов'янських народів, їхні літератури, мови, матеріальну і духовну культуру задля різнобічної перцепції концептуальної та лінгвальної картин світу слов'ян, формувати в учнів інтерес до їхнього вивчення.

ФК.08. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового, критично осмислювати нові художні тенденції, формувати національну свідомість, державницьку позицію, культурний світогляд учнів, їхні ціннісні орієнтації на основі сприйняття здобутків українського письменства.

ФК.20. Здатність дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

програмні результати навчання:

ПРН.05. Оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН.13. Уміти використовувати знання історико-культурних тенденцій розвитку української літератури в контексті світової, творчої спадщини її найяскравіших представників, поезики їхніх художніх творів; епох (періодів), напрямів, течій, жанрів, стилів, шкіл для формування соціокультурних компетентностей учнів.

ПРН.24. Дотримуватись у професійній та дослідницькій роботі принципів академічної доброчесності.

Мета дисципліни – поглибити та розширити вміння студентів розуміти та усвідомлювати процес становлення та розвитку нової української літератури.

Предмет дисципліни. Літературний процес XIX ст.: основні тенденції та закономірності його розвитку.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання і практичні навички із засвоєння особливостей літературного процесу XIX ст., новаторських показників розвитку письменства, специфіки розвитку нової української літератури.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати закономірності розвитку літературного процесу XIX ст.; вміти визначати характер і напрям розвитку нової української літератури XIX ст.; уміти аналізувати особливості сюжету і композиції, конфлікту і системи характерів вивчених художніх творів; критично оцінювати наукові праці, присвячені цим творам.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

№ п/п	ТЕМИ	ДФН		
		лекції	практ.	сам. роб.
1.	Тема 1. Становлення нової української літератури. Творчість І. П. Котляревського.	4	2	5
2.	Тема 2. Літературні напрямки початку XIX ст. Бурлескно-гравестійна поезія. Просвітительський реалізм. Сентименталізм.	4	2	5
3.	Тема 3. Художній світ українського романтизму.	2	1	5
4.	Тема 4. Культурно-літературне відродження в Західній Україні.	2	1	4
5.	Тема 5. Творчість Т. Г. Шевченка.	6	2	12
6.	Тема 6. Літературний рух 50-60 рр. XIX ст. Творчість Марка Вовчка, А. Свидницького, П. Куліша, О. Стороженка	6	2	9
7.	Тема 7. Літературний процес на Україні в 70-90-х рр. XIX ст. Становлення та розвиток реалізму.	2	2	3
8.	Тема 8. Творчість І. С. Нечуя-Левицького. Творчість Панаса Мирного	4	2	10
9.	Тема 9. Поетична творчість українських письменників 70-90-х рр. XIX ст.	2	2	5

10	Тема 10. Становлення українського професійного театру. Драматургія II половини XIX ст.	4	2	8
Разом за семестр:		36	18	66

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Зміст лекційного курсу.

№ п/п	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1.	Лекція 1. Становлення нової української літератури Особливості розвитку нової української літератури поч. XIX ст. Поняття “нова українська література” Соціально-історичне, освітньо-наукове і літературно-мистецьке життя перших десятиліть XIX ст. Періодизація нової української літератури. Шляхи розвитку літератури. Синкретизм стилів. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,15</i>	2
2.	Лекція 2. І.П.Котляревський – зачинатель нової української літератури Життєвий і творчий шлях письменника. “Енеїда” І.Котляревського – одне з найвищих досягнень світової бурлескно-травестійної літератури. Національна самобутність твору. Драматургія. “Наталка Полтавка”, “Москаль-чарівник”. Новаторство І.Котляревського у цьому жанрі. І.Котляревський українська культура. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 3, 11,15</i>	2
3.	Лекція 3. Творчість П.Гулака-Артемівського та Є. Гребінки Біографічні відомості. Літературна діяльність. Твори 1817-1827рр. Переклади. Оригінальні твори. Байки. Творчість 30-50-х рр.XIX ст. Балади. Значення творчості Гулака-Артемівського. Є.П.Гребінка. Життєвий шлях. Ранні літературні твори. Байки. Лірика. Поема “Богдан” – один з кращих творів Гребінки. Прозові твори. Збірники оповідань “Рассказы пирятинца”. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 3, 11,15</i>	2
4.	Лекція 4. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко – перший український прозаїк Життєвий і творчий шлях. Сентиментально – реалістичні твори. ”Маруся”, “Сердешна Оксана”. Риси сентименталізму в творчості. Бурлескно-реалістичні оповідання Г. Квітки-Основ'яненка. Гумористично-сатиричні прозові твори. ”Солдатський портрет”, “Пархімове снідання”, “Мертвецький Великдень”, “Конотопська відьма”. Драматичні твори Квітки-Основ'яненка. Значення творчості. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,14, 15,19</i>	2
5.	Лекція 5. Становлення та розвиток романтизму в новій українській літературі Естетичні принципи романтизму. Специфіка художнього мислення письменників-романтиків. Літературно-естетичні школи романтизму. Особливості розвитку романтизму в Україні. Три періоди розвитку. Стильові течії українського романтизму. Українська романтична балада. Жанрова специфіка балади. Мотиви й образи балад Боровиковського. Балади А. Метлинського. Художнє осмислення минулого в баладах М. Костомарова. Ранні балади Т. Шевченка. Традиції і новаторство Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 6,11,15, 16</i>	2
6.	Лекція 6. Літературний процес в Західній Україні Діяльність “Руської трійці”Альманах “Русалка Дністровая”. Художні пошуки карпатських українців: О.Духнович. А.Коцал, М.Лучкай, В.Довгович. М Шашкевич – зачинатель нової літератури на західноукраїнських землях. Поет, фольклорист, етнограф, громадський діяч І.Вагилевич. Учений-славист, поет, педагог Я Головацький Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,15</i>	2
7.	Лекція 7. Т.Г.Шевченко – основоположник нової української літератури. Ранній період творчості. Дитячі і юнацькі роки поета. Петербурзький період життя і творчості. “Кобзар” 1840р. Лірика раннього періоду: “Думи мої, думи”, “Перебендя”, “На вічну пам'ять Котляревському”, “До Основ'яненка”, “Вітре буйний, втре буйний”, “Думка”. Балади: “Причинна”, “Тополя”, “Утоплена”. Соціально-побутові поеми: “Катерина”, “Мар'яна-черниця”, “Слепая”. Історичні поеми. “Іван Підкова”, “Тарасова ніч”, “Гайдамаки”, “Гамалія”. Драматичні твори. “Назар Стодоля”.	2

	<p>Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 10, 11,12, 15,16</i></p>	
8.	<p>Лекція 8. Творчість Тараса Шевченка 1843-1847рр. (період „трьох літ”) Перша подорож на Україну “Тризна”. Лірика періоду “трьох літ”. “Три літа”, “Чигирине, Чигирине”, “Давидові псалми”, “Минають дні, минають ночі”, “Заповіт”. Сатиричні твори. “Сон”, “Кавказ”, “І мертвим, і живим”. Твори на історичну тему “Єретик”, “Великий льох”. Соціально – побутові поеми “Сова”, “Наймичка”, “Відьма”. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 10, 11,12, 15,16</i></p>	2
9.	<p>Лекція 9. Творчість 1847-1857рр. Творчість 1857-1861рр. Арешт. Цикл поезій „В казематі.” На засланні. Лірика цього періоду. ”Думи мої, думи мої”, ”Захалавна книжка”, ”І виріс я на чужині”, “Якби ви знали паничі”. Соціально-побутові поеми. “Марина”, “Княжна”, “Варнак”. Проза. Повернення із заслання. Лірика останнього періоду. Поеми ”Неофіти”, “Юродивий”. Повернення в столицю. Останні роки життя Т.Г.Шевченка. Особливості стилю Т. Шевченка. Роль і місце творчості в українській літературі. Т. Шевченко і європейський літературний процес. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 10, 11,12, 15,16</i></p>	2
10	<p>Лекція 10. Творчість Марка Вовчка. Життєвий і творчий шлях письменниці. Особливості стилю. Проза Марка Вовчка. “Народні оповідання”. тематика і проблематика. Проза Марка Вовчка. Повісті й романи. “Інститутка” – перший зразок соціальної повісті в українській літературі Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9,11,15</i></p>	2
11	<p>Лекція 11. Літературна спадщина Пантелеймона Куліша. Поетична творчість Куліша. Літературна і громадська діяльність. Історичні романи П. Куліша. “Чорна рада”. Особливості композиції роману, мова і стиль Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9,11,15</i></p>	2
12	<p>Лекція 12. Художня проза А. Свидницького та Олекси Стороженка. Рання творчість письменника. Фольклорно-етнографічні нариси Свидницького. Прозова спадщина А.Свидницького. “Люборацькі” Проблематика твору, система образів, своєрідність стилю. Олекса Стороженко. “Українські оповідання”. Їх тематика, образи, особливості композиції. Легендарно-поетична основа повісті “Марко Проклятий”. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,15</i></p>	2
13	<p>Лекція 13. Літературний процес на Україні в 70-90-х рр. XIX ст. Вступ. Загальний огляд художньої прози. Становлення та розвиток реалізму в українській літературі. Літературні дискусії про шляхи розвитку мистецтва художнього слова.. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9,11,15</i></p>	2
14	<p>Лекція 14. І.С.Нечуй-Левицький. Огляд життя і творчості. Прозова спадщина письменника. Твори на селянську тему: «Бурлачка», «Дві московки», «Микола Джеря», «Кайдашева сім'я». Зображення життя інтелігенції в романі «Хмари». Історична тематика у художній прозі письменника Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9,11,15</i></p>	2
15	<p>Лекція 15. Панас Мирний. Твори початкового етапу творчості “Лихий попутав”, “П’яниця”, “Лихі люди”. Роман “Хіба ревуть воли як ясла повні?” – якісно новий етап розвитку в українській літературі. Соціально-психологічне спрямування роману “Повія”. Внесок письменника у розвиток української літератури. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 9, 11,15</i></p>	2

16	Лекція 16. Поезія 70-90-х рр. ХІХ ст. Загальний огляд. Творчість Я.Щоголіва, І.Манжури, В. Самійленка, Олени Пілки. Самобутність поетичної спадщини П.Грабовського. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,15</i>	2
17	Лекція 17. Драматургія 70-90-х рр.. ХІХ ст. Становлення театру корифеїв. Марко Кропивницький – засновник українського професійного театру. Драматургічна спадщина письменника. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,15</i>	2
18	Лекція 18. Драматична спадщина І. Карпенка-Карого та Михайла Старицького Ліричні й прозові твори письменника. П'єси Михайла Старицького. І.Карпенко-Карий – найвизначніший драматург II пол. ХІХст. Внесок драматургів у національну драматургію. Література: <i>Основна: 1,2,3,4,5; Додаткова: 11,15</i>	2
Загальна кількість годин:		36

3.2. Практичні заняття для студентів денної форми навчання

№ п/п	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Заняття 1. Поема І. Котляревського “Енеїда” як перший твір нової української літератури. Жанрова своєрідність твору. Сюжет. Образи поеми і особливості їх творення.	2
2.	Заняття 2. Становлення української прози. Сентименталізм в творчості українських письменників. Прозові твори Г.Квітки-Основ'яненка.	2
3.	Заняття 3. Поети-романтики початку ХІХст. Романтизм в українській літературі. Основні періоди розвитку романтизму в Україні. Балада як літературний жанр.	2
4.	Заняття 4. Т.Г.Шевченко. Творчість раннього періоду. Поезія періоду «трьох літ». Невольничча лірика Т.Шевченка. Основні мотиви поезії останніх років життя.	2
5.	Заняття 5. Прозова спадщина Марка Вовчка. “Народні оповідання”, “Інститутка” – яскравий зразок реалістичної повісті. Творчість П. Куліша	2
6.	Заняття 6. Проза А.Свидницького. Роман “Люборацькі”. Проблематика роману, особливості композицій, система образів. Легендарно-історична основа повісті Стороженка “Марко Проклятий”	2
7.	Заняття 7. Прозова спадщина І. Нечуя-Левицького. Твори на селянську тематику. Історична тема у прозі.	2
8.	Заняття 8 Повісті й романи Панаса Мирного	2
9.	Заняття 9. Драматургія М. Кропивницького, М. Старицького, І. Карпенка-Карого	2
Загальна кількість годин:		18

3.3. Зміст самостійної роботи студентів.

№ п/п	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст самостійної роботи	Обсяг годин
1	Тема 1. Становлення нової української літератури. Творчість І. П. Котляревського 1. Підготовка до практичного заняття за темою 1. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури. 2. Читання художніх текстів. 2.1. І. П. Котляревський „Енеїда”, „Наталка-полтавка”, „Москаль-чарівник” 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу	5
2	Тема 2. Літературні напрямки початку ХІХ ст. Бурлеско-травестійна поезія. Просвітительський реалізм. Сентименталізм. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка. 1. Підготовка до практичного заняття за темою 2.	5

	<p>1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2.1. Читання художніх текстів. Г. Ф Квітка-Основ'яненко „Маруся”, „Сватання на гончарівці”, „Сердешна Оксана”, „Козир-дівка”, „Конотопська відьма”, „Салдацький патрет”, „Щира любов”, „Перекотиполе”, „Мертвецький Великдень”. Творчість П. Гулака-Артемівського і Є. Гребінки 1. Підготовка до практичного заняття за темою 2. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури. 2. Читання художніх текстів. 2.1. Гулак-Артемівський – байки та поезії. Є. Гребінка – поезії, „Нежинський полковник” 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу</p>	
3.	<p>Тема 3. Художній світ українського романтизму 1. Підготовка до практичного заняття за темою 3. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2. Читання художніх текстів. 2.1 Боровиковський – балади „Маруся”, „Чарівниця”, „Відьма”, „Вивідка”. 2.2. А. Метлинський – поезії, балади. 2.3. М. Костомаров – поезії, драматичні твори: „Сава Чалий”, „Переяславська ніч.</p>	5
4	<p>Тема 4. Підготовка до практичного заняття за темою 4. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2. Читання художніх текстів. 2.1. Альманах „Русалка Дністровая”. 2.2. М. Шашкевич – поезії, поема „Олена”. 2.3. І. Вагилевич – балади „Жулин і Калина”, „Медея”, 2.4. Я. Головацький – лірика. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p>	4
5	<p>Тема 5. Літературний рух 40-х рр. XIX ст. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. Творчість Т. Шевченка. 1. Підготовка до практичного заняття за темами 5, 6. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2. Читання художніх текстів. 2.1. Т. Г. Шевченко „Кобзар”, „Назар Стодоля”, „Княгиня”. 2.2 Вивчення віршів напам'ять: „Причинна”, „Сон”, „Кавказ”, „І мертвим, і живим...”, „Гайдамаки” (Уривки з поеми). 3. Підготовка до контрольної роботи.</p>	12
6	<p>Тема 6. Літературний рух 50-60 рр. XIX ст. Творчість Марка Вовчка, А. Свидницького, П. Куліша, О. Стороженка 1. Підготовка до практичного заняття за темами 5, 6. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2. Читання художніх текстів. 2.1. Марка Вовчка. „Народні оповідання”, „Інститутка” 2.2 Проза А. Свидницького. Роман „Люборацькі”. Історичний роман П. Куліша „Чорна рада”. О. Стороженко „Українські оповідання”. „Марко Проклятий”. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p>	9
7	<p>Тема 7-8. Літературний процес на Україні в 70-90-х рр. XIX ст. Творчість І. С. Нечуя-Левицького та Панаса Мирного. <u>1.</u> Підготовка до практичного заняття за темою 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури. 2. Читання художніх текстів. 2.1 І. С. Нечуй-Левицький. „Бурлачка”, „Кайдашева сім'я”, „Хмари”, „Князь Ієремія Вишневецький”. 2.2. Панас Мирний „Хіба ревуть воли, як ясла повні?”, „Повія”, „Лихі люди”. 3. Підготовка до самостійної роботи.</p>	13

8	Тема 9. Поетична творчість українських письменників 70-90- х рр. XIX ст. Підготовка до практичного заняття за темою. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури. 2. Читання художніх текстів. 2.1 Поезії Я. Щоголіва, І. Мажури, П. Грабовського. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.	5
9	Тема 10. Становлення українського професійного театру. Драматургія II половини XIX ст. 1. Підготовка до практичного заняття за темою. 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури. 2. Читання художніх текстів. 2.1 Драматургія М. Старицького, М. Кропивницького, І. Карпенка-Карого. 3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.	8
Загальна кількість годин:		66

4. Технології та методи навчання

Форми організації навчання: навчальні заняття (лекція, практичне заняття, консультація), самостійна робота, індивідуальні завдання, практична підготовка.

Методи навчання: словесні (розповідь викладача, бесіда, пояснення, робота з текстом), наочні (демонстрація реальних або зображених об'єктів, явищ і їх спостереження), практичні (завдання, тестування).

Технології навчання: репродуктивні, проєктні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, технології змішаного, перевернутого, дистанційного, контекстного навчання.

Інструменти ІКТ (PowerPoint, MOODLE, ZOOM, хостинг YouTube, месенджери (Viber, корпоративна електронна пошта тощо).

5. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюватися під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовується: усне опитування, письмове опитування (самостійні роботи), тестовий контроль, творча робота.

6. Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень студентів здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності з урахуванням вагових коефіцієнтів, визначених для кожного виду робіт.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного, письмового опитування або тестування у MOODLE (до визначених тем). Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань.

Якщо студент отримав негативну оцінку з якогось виду роботи, то він має ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (40% підсумкової оцінки). При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка, що відповідає 4-бальній шкалі оцінювання, за шкалою ECTS – оцінка, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Студенти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://cutt.ly/b0NScXn>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<https://cutt.ly/P0NSU1q>)

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження.

	Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вмє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вмє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має передати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Денна форма навчання

Аудиторна робота		Самостійна робота		Підсумковий контроль	
Усне опитування	Тестовий контроль	Самостійна робота	Контрольна робота	іспит	
ДФН	0,2	0,2	0,1	0,1	0,4

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

7.ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАТЬ

1. Шляхи розвитку української літератури поч. XIX ст.

2. .Особливості соціально-історичного, освітньо-наукового і літературно-мистецького життя перших десятиліть ХІХст. в Україні.
3. .Періодизація нової української літератури.
4. .Шляхи розвитку літератури. Синкретизм стилів.
5. .Життєвий та творчий шлях І.Котляревського.
6. "Енеїда" Котляревського. Жанр твору, традиції й новаторство. Побутово-етнографічні картини.
7. Сюжет "Енеїди". Образи твору, особливості їх творення.
8. .Національна самобутність "Енеїди". Сатиричне зображення дійсності в поемі. Значення твору.
9. "Наталка-Полтавка" І. Котляревського – перший драматичний твір в українській літературі. Сюжет твору. Система образів. місце твору в українській культурі.
10. .Новаторство Котляревського у жанрі драматургії.
11. .Бурлеско – трагедійна поезія поч. ХІХст. Загальний огляд.
12. .Літературна діяльність Гулака - Артемовського. Оригінальні твори. Байки.
13. .Балади Гулака – Артемієвського. Значення творчості. внесок письменника у становлення української літератури.
14. Загальна характеристика гумористично-сатиричних прозових творів Квітки – Основ'яненка.
15. Конопотська відьма". Сюжет. Особливості композиції. Проблематика.
16. .Сентиментально – реалістичні твори. Новаторство Квітки – Основ'яненка у становленні цього напрямку.
17. "Маруся" – перший прозовий твір українською мовою. Моралізаторсько – дидактичне спрямування повісті.
18. .Поетичні твори Є.Гребінки. Жанрове розмаїття. Тематика.
19. .Прозові твори Є. Гребінки. Збірка оповідань "Рассказы пирятинца».
20. .Передумови виникнення романтизму та його особливості.
21. 1.Періоди розвитку українського романтизму.
22. Балади Боровиковського. Їх романтичне спрямування.
23. .Поетична творчість А.Метлинського.
24. .Драматичні твори М.Костомарова. «Сава Чалий», «Переяславська ніч».
25. .Поетична творчість М.Костомарова. внесок письменника у становлення української романтичної поезії.
26. Поети –романтики в українській літературі початкуХІХст. Харківська школа.
27. .Зародження літературного руху в Галичині. Діяльність «Руської трійці».
28. Альманах «Русалка Дністова». Тематика. Будова. Художня своєрідність.
29. .Драматургія Квітки-Основ'яненка: "Сватання на Гончарівці" "Шельменко-денщик". Тематика, проблематика, особливості стилю.
30. М.Шашкевич – зачинатель нової української на західноєвропейських землях.
31. .Поетична, етнографо – фольклорна, громадська діяльність І Вагилевича.
32. .Поетична та педагогічна діяльність Я.Головацького.
33. .Загальна характеристика літературного руху 40-хрр.ХІХст.
34. Діяльність Кирило – Мефодіївського братства. Розвиток культури на Україні.
35. .Становлення і розвиток літературно – теоретичної думки в Україні у 40-хрр.ХІХ ст.
36. Українське письменство передшевченківської доби в системі європейської літератур.
37. .Петербурзький період життя і творчості Т.Г.Шевченка. "Кобзар" 1840р.Напам'ять.
38. .Особливості лірики раннього періоду життя і творчості Т.Г.Шевченка. 39.Балади Т.Г.Шевченка. Риси романтизму в них. Напам'ять.
39. Соціально – побутові поеми. "Катерина", "Мар'яна - черниця", "Слепая". Тематика. Особливості композиції.
40. .Історичні поеми "Іван Підкова", "Тарасова ніч", "Гамалія".
41. .Поема "Гайдамаки". Система образів твору. Особливості композиції.
42. .Драматичні твори Т.Г.Шевченка "Назар Стодоля".
43. .Лірика періоду "трьох літ". Основні мотиви. Прочитати напам'ять.
44. ."Сон"("У всякого своя доля...") – сатиричне викриття російського самодержавства. Уривок напам'ять.
45. ."Кавказ". Реалістичне відображення дійсності. Осуд шовіністичної політики Російської імперії. Уривок напам'ять.
46. Послання "І мертвим, і живим ...".Проблематика поеми. Актуальність в сьогоденні. Уривок напам'ять.
47. .Зображення історичних подій в поемі "Сретик", містерії "Великий льох".
48. .Тема материнства у поемах "Сова", "Наймичка", "Відьма".
49. 0.Цикл поезій "В казематі". Основні мотиви, тематика, проблематика.. Прочитати напам'ять.
50. .Лірика Т.Г.Шевченка періоду заслання. Мотиви туги за рідною землею в поезіях: "Думи мої, думи мої", "І виріс я на чужині", "Якби ви знали паничі".
51. Прочитати напам'ять.

52. Тема жіночої долі у поемах Шевченка періоду заслання: “Марина”, “Княжна”.
53. Поеми “Варнак”, “Іржавець”. Патріотичне спрямування творів. особливості стилю.
54. .Алегоричність поем Т.Г.Шевченка “Неофіти”, “Юродивий”.
55. .Лірика останніх років життя Т.Г.Шевченка. Прочитати напам’ять.
56. .Значення творчості Т.Г.Шевченка в історії української і світової літератур.
57. Марко Вовчок. Загальний огляд життя і творчості. Громадська діяльність письменниці.
58. «Народні оповідання» М. Вовчка. Традиції і новаторство. Проблематика.
59. «Народні оповідання» М. Вовчка. Соціальне спрямування. Актуальність та гострота проблематики.
60. Повесть М.Вовчка “Інститутка”. Своєрідність жанру. Особливості композиції. Система образів.
61. Загальний огляд прози М.Вовчка. Художня своєрідність прозової спадщини письменниці.
62. Вплив творчості Марка Вовчка на подальший розвиток української прози.
63. Роман А.Свидницького “Люборацькі”. Проблематика твору. Система образів. Особливості стилю.
64. Літературна і громадська діяльність Куліша. Багатогранність і суперечливість світогляду письменника.
65. Особливості раннього періоду творчості П.Куліша.
66. Історичний роман-хроніка П.Куліша “Чорна рада”. Особливості композиції і стилю.
67. Роман-хроніка П.Куліша “Чорна рада”. Проблематика твору. Система образів.
68. Поетична творчість П.Куліша. Особливості і художня своєрідність лірики.
69. Наукова діяльність П.Куліша. Внесок письменника в розвиток української літературно-критичної думки.
70. “Українські оповідання” О.Стороженка. Тематика. Образи. Особливості композиції.
71. Цикл оповідань О.Стороженка “З народних уст”. Особливості мови і стилю.
72. Повесть О.Стороженка “Марко Проклятий”. Фольклорно-поетична основа повісті.
73. .Літературний процес 70-90 –х рр. ХІХ ст. Загальна характеристика. Новий етап розвитку реалізму.
74. І. С. Нечуй-Левицький. Твори з життя селянства. Проблематика, образи, художня своєрідність.
75. І.С. Нечуй-Левицький. Твори з життя інтелігенції. Проблематика, образи, художня своєрідність.
76. І.С. Нечуй-Левицький. Історична тема у прозі. Проблематика, образи, художня своєрідність.
77. Панас Мирний. Рання творчість („Лихі люди”, „Лихий попутав”, „П’яниця”). Період творчих пошуків.
78. Панас Мирний „Хіба ревуть воли, як ясла повні?”. Проблематика твору, жанрова своєрідність. Композиційно-сюжетна структура. Образ Чіпки.
79. Панас Мирний „Повія”. Майстерність психологічного аналізу в романі. Епічний розмах твору.
80. Яків Щоголів. Поетичні збірки „Ворскла”, „Слобожанщина”, проблематика, художня своєрідність.
81. Іван Мажура. Збірка віршів „Степові думи та співи”. Основні мотиви й образи збірки. Своєрідність поетичної мови.
82. Павло Грабовський. Збірки „Пролісок”, „З півночі”, „Кобза”. Основні мотиви й образи. Художня своєрідність.
83. Драматургія 70-90 рр. Загальна характеристика. Становлення реалістичного театру.
84. Марко Кропивницький – видатний драматург, організатор професійного реалістичного театру. Творчість 60-70 рр.
85. Марко Кропивницький. Драматургія 80-90 рр. Еволюція творчого методу письменника.
86. М. Старицький. Оригінальні драми з народного життя. „Ой не ходи Грицю”. Соціальне спрямування творів. „У темряві”.
87. М. Старицький. Драми з життя інтелігенції. „Не судилося”, „Талант”.
88. М. Старицький. Історична драма. Романтичне спрямування творів.
89. І Карпенко-Карий – класик української драматургії. Новаторство письменника в психологічних драмах „Наймичка”, „Безталана”.
90. І Карпенко-Карий. Соціально-сатиричні комедії. Оригінальність драматурга як комедіографа.

8. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Історія української літератури ХІХ ст.» повністю і в достатній кількості забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами.

Приймак І. В. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Історія української літератури»

9. Література:

Основна література

1. Возняк М. С. Історія Української літератури. 2-ге видання, виправлене. Львів: Світ, 2012, 871 с.
2. Історія української літератури ХІХ століття. У 2 книгах. Книга 1. К.:Либідь, 2005, 656 с.
3. Історія української літератури у 12.т. Т.7. Кн.1., Кн.2. К.:Наук. думка, 2020, 532.с.
4. Історія української літератури у 12.т. Т.3. К.:Наук. думка, 2016, 543.с.
5. Історія української літератури (перші десятиріччя ХІХ століття) / За ред. Хропка П.П. К., 1992.
6. Чижевський Д. Історія української літератури. К., 2003. 326.

Додаткова література.

1. Барабаш Ю. Тарас Шевченко: Імператив України. Історіо- і націософська парадигма. К., 2004.
2. Борзенко О. Сентиментальна «провінція»: Нова українська література на етапі становлення. Харків, 2006.
3. Бовсунівська Т. Українська бурлескно-травестійна література початку XIX століття в аспекті функціонування комічного. К.: КНУ, 2006.
4. Бондар М. Нова українська література. К., 2003.
5. Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість К., 2008.
6. Єременко О. Українська балада XIX ст.: Історія жанру. Суми, 2004.
7. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. К., 2000.
8. Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII – 60-х років XIX століття. К.: ВПЦ Київський університет, 2004. 456 с.
9. Зеров М. Нове українське письменство // Українське письменство. К., 2003.
10. Іванишин П.В. Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є.Маланюка, Л. Костенко : монографія К. : Академвидав, 2008.
11. Калантаєвська Г. П. Українська література XIX століття : навчальний посібник Суми : Сумський державний університет, 2016. – 237 с. <https://core.ac.uk/download/141451195.pdf>
12. Козак С. Українська змова і месіанізм: Кирило-Мефодіївське братство. Івано-Франківськ, 2004.
13. Козак С. Український преромантизм (джерела, зумовлення, контексти, витоки). Варшава, 2003.
14. Лімборський І. Сентименталізм в українській літературі. Черкаси: Брама-Україна, 2009. 148 с.
15. Поліщук Я.О. Література як геокультурний проект: монографія. К. : Академвидав, 2008. 304 с.
16. Скринник М. Наративні практики української ідентичності : доба Романтизму.- Львів, 2007. 367 с.
17. Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000.
18. Смілянська В. Л. Структура і смисл: Спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Т. Шевченка. Монографія. К.: Вища школа, 2000.
19. Янищук О. Григорій Квітка-Основ'яненко в духовній історії України. Тернопіль, 2003.

10. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище Хмельницького національного університету (Кафедра слов'янської філології, курс «Вступ до літературознавства»). Доступ до ресурсу <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=8412>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <https://cutt.ly/j1v2iJa>
3. Інституційний репозитарій. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>